

## **Про стан забруднення атмосферного повітря у м. Києві і Київській області у жовтні 2025 року за даними спостережень Центральної геофізичної обсерваторії імені Бориса Срезневського**

У жовтні систематичні спостереження за вмістом шкідливих речовин в атмосферному повітрі міста проводились Центральною геофізичною обсерваторією імені Бориса Срезневського на 15-ти стаціонарних постах (ПСЗ)\*. На ПСЗ № 20, спостереження проводились не в повному обсязі через відключення їх від електроенергії.

**Місто Київ.** Для визначення рівня забруднення повітря у вересні було відібрано і проаналізовано 6415 проб, у яких визначалось 19 забруднювальних домішок. Основні – завислі речовини, діоксид сірки, оксид вуглецю і діоксид азоту. З специфічних домішок визначались сірководень, фенол, фтористий водень, хлористий водень, аміак, формальдегід, 8 важких металів. Їх склад визначався в залежності від викидів шкідливих речовин в атмосферу від підприємств, які розташовані в зоні поста спостережень.

Оцінка стану забруднення атмосферного повітря проводилась шляхом порівняння з відповідними гранично допустимими концентраціями (ГДК) речовин у повітрі населених міст. ГДК розподіляються на середньодобові (ГДКс.д.) і з ними порівнюються середні концентрації, та максимально разові (ГДКм.р.), з ними порівнюються разові максимальні концентрації шкідливих речовин.

Для оцінки якості повітря використовується індекс забруднення атмосфери (ІЗА), який розраховується як сума поділених на ГДК середніх концентрацій забруднювальних речовин. За допомогою нескладних розрахунків величина ІЗА приводиться до величини концентрацій діоксиду сірки у долях ГДК. Згідно існуючих методів оцінки рівень забруднення вважається низьким, якщо ІЗА нижче 5,0; підвищеним – при ІЗА від 5,0 до 7,0; високим – при ІЗА від 7,0 до 14,0; дуже високим – при ІЗА рівним 14,0 та більше.

У жовтні за ІЗА рівень забруднення повітря загалом по місту характеризувався, як підвищений. По території міста рівень забруднення відрізнявся: на трьох постах він характеризувався, як низький, на дев'яти – як підвищений, на двох – як високий. На одному пості ІЗА не розраховувався тому, що визначалась лише одна домішка.

Загалом по місту у жовтні відмічались підвищені середньомісячні концентрації трьох забруднювальних речовин (другого та третього класу небезпеки): діоксиду азоту – на рівні 2,2 ГДКс.д., формальдегіду – 1,3 ГДКс.д, діоксиду сірки – 1,1 ГДКс.д.

Середньомісячні концентрації завислих речовин на постах спостережень були у межах 0,4-0,6 ГДКс.д. Максимальні концентрації на усіх постах були у межах 0,1-0,2 ГДКм.р.

Вміст діоксиду сірки у повітрі за середньомісячними концентраціями перевищував рівень санітарно-гігієнічних нормативів на всіх постах, крім ПСЗ №5 (проспект Науки, поблизу метеомайданчику обсерваторії). Середньомісячні концентрації діоксиду сірки були у межах 1,1-1,3 ГДКс.д.. Максимальні концентрації на постах міста становили 0,2 ГДКм.р, на ПСЗ №5 – 0,0 ГДКм.р.

Середньомісячні концентрації оксиду вуглецю на постах і по місту були у межах 0,2-0,5 ГДКс.д. Максимальні концентрації на постах міста були у межах 0,3-0,8 ГДКм.р.

---

\* - відбір і аналіз проб атмосферного повітря на вміст забруднювальних речовин проводиться згідно РД 52.04-186-89.

Вміст діоксиду азоту за середньомісячними концентраціями перевищував рівень ГДКс.д. на всіх постах, крім ПСЗ №5. Найбільші з них відмічені на площі Бессарабській (ПСЗ №7) – 3,0 ГДКс.д., площі Галицькій (ПСЗ №6), бульварі Лесі Українки (ПСЗ №8), вулицях Інженера Бородіна (ПСЗ №4) та Семена Скляренка (ПСЗ №21) – 2,7 ГДКс.д., на вулиці Каунаській (ПСЗ №9), – 2,6 ГДКс.д., на проспекті Берестейському (ПСЗ №11) та вулиці Гетьмана Павла Полуботка (ПСЗ №3) – 2,4 ГДКс.д. На інших постах середній вміст діоксиду азоту був у межах 1,9 – 2,3 ГДКс.д.

Найвищі разові концентрації діоксиду азоту зафіксовані на площі Бессарабській та вулиці Гетьмана Павла Полуботка – 1,1 ГДКм.р., на вулицях Інженера Бородіна та Семена Скляренка – 1,0 ГДКм.р. На інших постах максимальні концентрації були у межах 0,3-0,9 ГДКм.р., на ПСЗ №5 – 0,2 ГДКм.р. Всього у жовтні з діоксиду азоту зафіксовано 5 випадків перевищення ГДКм.р., що становило 0,5% (у минулому місяці 6,5%) від загальної кількості спостережень по місту.

Найбільший середньомісячний вміст формальдегіду зафіксовано на Бессарабській площі, проспекті Берестейському та вулиці Семена Скляренка – 1,7 ГДКс.д., на проспекті Оболонському (ПСЗ №17) – 1,5 ГДКс.д., площі Галицькій та вулиці Олександра Довженка (ПСЗ №2) – 1,4 ГДКс.д. На інших постах середньомісячні концентрації формальдегіду були у межах 0,9-1,3 ГДКс.д., на ПСЗ №5 – 0,5 ГДКс.д. Максимальний вміст цієї домішки не перевищував відповідні санітарно-гігієнічні нормативи і був у межах 0,2-0,3 ГДКм.р.

Вміст фенолу визначався на шести постах. Середньомісячні концентрації цієї домішки були на рівні 0,7 ГДКс.д.. Максимальні концентрації фенолу були на рівні 0,3 ГДКм.р.

Середньомісячні концентрації сірководню на трьох постах, де вимірювалась ця домішка, становили 0,001 мг/м<sup>3</sup>, максимальні – 0,002 мг/м<sup>3</sup> (0,2 ГДКм.р.).

Вміст аміаку, хлористого водню та фтористого водню у повітрі за середньомісячними концентраціями не перевищував рівень відповідних санітарно - гігієнічних нормативів. Максимальні концентрації хлористого водню були на у межах 0,5-0,7 ГДКм.р. Максимальні концентрації аміаку та фтористого водню були на рівні 0,1 ГДКм.р.

За інтегральним показником – ІЗА більш забрудненим повітрям у жовтні відзначався район Бессарабської площі. Високий рівень забруднення повітря відмічався також в районі вулиці Семена Скляренка.

Такий високий рівень забруднення обумовлено було високими концентраціями діоксиду азоту, формальдегіду та діоксиду сірки.

В районі проспекту Берестейського, вулиці Каунаської, Галицької площі, бульвару Лесі Українки, вулиці Олександра Довженка, Оболонського проспекту, вулиці Академіка Стражеска (ПСЗ №1), у районі Гідропарку (ПСЗ №15) та вулиці Гетьмана Павла Полуботка фіксувався підвищений рівень забруднення, в районі вулиць Інженера Бородіна та Горіхуватський Шлях (ПСЗ №13) та проспекту Науки (поряд з метеомайданчиком обсерваторії) – низький.

Загалом у жовтні рівень забруднення атмосферного повітря дещо знизився. Знизилися середньомісячні концентрації оксиду вуглецю, діоксиду азоту, фенолу, хлористого водню та формальдегіду. Зниженню забрудненості атмосфери, сприяли погодні умови – зниження температури повітря, вітряна погода та опади.

У порівнянні з жовтнем 2024 р. загальний рівень забруднення повітря знизився за рахунок зменшення середньомісячних концентрацій завислих речовин, діоксиду сірки,

фенолу та хлористого водню, поряд з цим у повітрі дещо збільшився вміст оксиду вуглецю.

### **Київська область.**

Спостереження за станом забруднення атмосферного повітря у жовтні проводились на двох постах у місті Біла Церква та на одному посту в містах Бровари, Обухів і Українка. Визначався вміст чотирьох основних домішок (завислі речовини, діоксид сірки, оксид вуглецю, діоксид азоту) та вміст важких металів. У місті Біла Церква у вересні було відібрано і проаналізовано 648 проб, в Обухові – 324 проб, в Україні – 279 проб, у Броварах – 204 проби повітря.

Загальний рівень забруднення повітря у жовтні за ІЗА в містах Біла Церква, Обухів, Бровари та Українка оцінювався, як низький.

Середньомісячні концентрації діоксиду азоту перевищували рівень ГДКс.д. у Білій Церкві – у 2,2 рази, в Україні – у 2,0 рази, у Броварах та в Обухові – у 1,5 рази. Середньомісячні концентрації діоксиду сірки у всіх містах Київської області становили 0,7-0,8 ГДКс.д. Середньомісячні концентрації завислих речовин становили 0,3-0,4 ГДКс.д.. Середньомісячні концентрації оксиду вуглецю становили 0,2-0,5 ГДКс.д.

Максимальні концентрації діоксиду азоту у повітрі Білій Церкві досягали 0,9 ГДКм.р., в Україні – 0,8 ГДКм.р., у Броварах – 0,6 ГДКм.р., в Обухові – 0,5 ГДКм.р.

Максимальні концентрації інших забруднювальних домішок були у межах 0,1-0,4 відповідних ГДКм.р.

У м. Біла Церква порівняно з минулим місяцем дещо підвищився вміст оксиду вуглецю, знизився – завислих речовин та діоксиду азоту. Порівняно з жовтнем 2024 р. дещо знизився вміст завислих речовин, діоксиду сірки та діоксиду азоту.

У м. Бровари порівняно з вереснем цього року дещо знизився вміст діоксиду сірки та діоксиду азоту. Порівняно з жовтнем минулого року дещо знизився вміст діоксиду сірки та діоксиду азоту.

В атмосферному повітрі м. Обухів порівняно з минулим місяцем концентрації забруднювальних речовин не змінилися. Порівняно з жовтнем 2024 р. дещо знизився вміст діоксиду сірки та діоксиду азоту.

У м. Українка у порівнянні з вереснем 2025 концентрації забруднювальних речовин не змінилися. Порівняно з жовтнем 2024 р. дещо знизився вміст діоксиду сірки та діоксиду азоту, підвищився – оксиду вуглецю.